

MĚSTSKÝ ÚŘAD SLANÝ

odbor kultury a památkové péče

Velvarská 136, 274 53 Slaný, ústředna tel.: 312 511 111, e-mail: podatelna@meuslany.cz

spisová značka: R 52 – 5536/2021/OK/5, vyřizuje: PhDr. Vít Koula, tel.: 312 511 273, koula@meuslany.cz

č.j. 26265/2021/OK

ROZHODNUTÍ

Městský úřad Slaný podle čl. XXI. zákona č. 320/2002 Sb., a podle vyhlášky Ministerstva vnitra ČR č. 388/2002 Sb., ze dne 15.08.2002 o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností jako příslušný orgán státní správy na úseku památkové péče ve smyslu § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění (dále jen zákona č. 20/1987 Sb.), obdržel dne 26.05.2021 žádost Domova Pod Lipami Smečno, poskytovatele sociálních služeb, sídlem Zámek 1, Smečno, zastoupeného ředitelem panem Petrem Šálou, o vydání závazného stanoviska ve věci: *restaurování erbů nad vstupní branou do zámku č.p. 1 ve Smečně (parc. č. 1, k. ú. Smečno), který je kulturní nemovitou památkou zapsanou v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 18157/2-595 a nachází se v ochranném památkovém pásmu historického jádra města Smečna (rejst. č. ÚSKP 3095, rozh. ONV Kladno č. 456/439/87 ze dne 08.10.1987) a památkové zóně města Smečna (rejst. č. ÚSKP 2116, vyhláška MK ČR č. 476/1992 Sb., ze dne 10.09.1992) podle předloženého restaurátorského záměru „Restaurátorský záměr. Čtyři erby nad vchodem do Zámku ve Smečně“ ze dne 20.05.2021, který zpracovala akad. mal. a rest. MgA. Magdalena Rafl Bursová.*

Dnem 26.05.2021 bylo zahájeno správní řízení a odbor kultury a památkové péče Městského úřadu Slaný vydává

DOMOVU POD LIPAMI SMEČNO, POSKYTOVATELI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

IČO: 71234454

zastoupenému ředitelem Petrem Šálou

sídlem: Zámek 1, Smečno

v této věci podle § 14 odst. 1, 3 zákona č. 20/1987 Sb., tímto rozhodnutím toto

z á v a z n é s t a n o v i s k o .

Restaurování erbů nad vstupní branou do zámku č.p. 1 ve Smečně (parc. č. 1, k. ú. Smečno), který je kulturní nemovitou památkou zapsanou v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 18157/2-595 a nachází se v ochranném památkovém pásmu historického jádra města Smečna (rejst. č. ÚSKP 3095, rozh. ONV Kladno č. 456/439/87 ze dne 08.10.1987) a památkové zóně města Smečna (rejst. č. ÚSKP 2116, vyhláška MK ČR č. 476/1992 Sb., ze dne 10.09.1992) podle předloženého restaurátorského záměru

„Restaurátorský záměr. Čtyři erby nad vchodem do Zámku ve Smečně“ ze dne 20.05.2021, který zpracovala akad. mal. a rest. MgA. Magdalena Rafl Bursová, je **přípustné** s tím, že v souladu s ustanovením § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb. budou splněny následující podmínky:

I. Restaurování erbů

a.) Práce před restaurováním

- 1.) V první fázi bude provedena podrobná fotografická dokumentace současného stavu erbů.
- 2.) Před zahájením prací bude rovněž doplněn restaurátorský průzkum, zaměřený na míru poškození a prověření případných starších barevných fragmentů, nebo dokonce dochované spodní vrstvy malby.

b.) Průběh opravy

- 1.) Vlastník památky bude v průběhu prací svolávat kontrolní dny po dohodě s restaurátorem, zástupcem odboru kultury a památkové péče a zástupcem NPÚ – ÚOPSC. V jejich rámci budou se zástupci památkové péče konzultovány navržené restaurátorské postupy a materiály.
- 2.) První kontrolní den bude svolán před zahájením prací.
- 3.) Budou provedeny zkoušky navrhovaných restaurátorských postupů, které budou předloženy k posouzení zástupci NPÚ – ÚOPSC a schválení zástupci odboru kultury a památkové péče a NPÚ ÚOPSC, což se týká především míry retuší a materiálů pro tmely.
- 4.) Plastické doplnění a barevné retuše budou lokálního charakteru, nebude se jednat o plošné překrytí dochované podoby originálu. Na kameni budou ponechány stopy stárí.

II. Další podmínky restaurování

- 1.) Zahájení prací bude 14 dní předem oznámeno vlastníkem památky odboru kultury a památkové péče MěÚ Slaný, který po dohodě s ním, zhotovitelem prací a zástupcem odborné organizace památkové péče stanoví způsob dohledu z hlediska památkové péče podle zákona č. 20/1987 Sb.
- 2.) Po ukončení restaurování proběhne předání opravené památky, které svolá majitel památky. K tomuto jednání přizve provádějího restaurátora, zástupce NPÚ-ÚOPSC a zástupce odboru kultury a památkové péče MěÚ Slaný.
- 3.) Vlastník předá zástupci NPÚ-ÚOPSC a odboru kultury a památkové péče MěÚ Slaný originál závěrečné restaurátorské zprávy zpracované v rozsahu daném prováděcí vyhláškou č. 66/1988 Sb.

O d ů v o d n ě n í

Erby nad vstupní branou jsou nedílnou součástí areálu zámku čp. 1 ve Smečně, který je nemovitou kulturní památkou chráněnou státem ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., je zapsán v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 18157/2-595 a prohlášen památkou rozhodnutím ŠKK ONV ze dne 26.02.1964, a proto je nutné k jakýmkoliv změnám či úpravám si předem, ve smyslu § 14 zákona č. 20/1987 Sb., vyžádat závazné stanovisko příslušného orgánu státní památkové péče.

Do nádvoří zámku se vstupuje po kamenném mostě a následně průjezdem s kamennou bosovanou branou. Mezi překladem brány a okenním parapetem mírně vystupuje ve štku provedené, stlačené, oválné pole o rozměru 200 cm x 95 cm, na kterém je vymalována dvojice gryfů – štítonošů, z nichž každý drží jeden erb, završený korunou. Okno není v ose brány, malba ano. Erb heraldicky vpravo se stříbrnými lekníny a zlatou hvězdou v červeném poli patří

Martinicům, erb vlevo s hvězdou v modrém poli pak Šternberkům. Gryfové mají béžovou barvu, téže barvou jsou však nyní malovány i hvězdy a koruny, takže béžová zde znázorňuje barvu zlatou, pozadí malby je bílé. Přímo pod touto malbou, již v neomítaném kamenném překladu brány, se nachází oválné vpadlé pole vyplněné omítkou o rozměru 250 cm x 70 cm, na níž jsou opět vymalováni dva gryfové, držící tentokrát alianční znak, spojující dva erby pod jednou korunou. Erb heraldicky vpravo patří Clam-Martinicům, erb vlevo Martinicům. I zde platí, že gryfové mají béžovou barvu, pozadí malby je bílé. V horních rozích brány se pak nacházejí dva erby o přibližných rozměrech 100 cm x 80 cm, modelované již přímo v kameni a polychromované. Tyto jsou zasazeny v rolwerkových kartuších se stuhami a piniovou šíškou ve vrcholu. Erb heraldicky vpravo je opět martinický – tentokrát ještě ve variantě bez osmicípé hvězdy – erb vpravo se šesti zlatými liliemi v modrém poli děleném břevnem pak patří hrabatům z Vrbna. Konkrétně tyto dva erby patří hraběti Jiřímu z Martinic (cca 1532-1598) a jeho manželce Elišce Bruntálské z Vrbna († před 1585). Na samotných kartuších se stuhami je patrná červená barva, přibližně čtvercová pole kolem kartuší jsou pak natřena černě.

Barevná vrstva na kameni je degradovaná, dále se projevuje zvětvování samotného povrchu kamene. Podobně se poškození malby i samotného podkladu projevuje na erbech, malovaných na omítce. Ve spodní oválné malbě je vpravo dole drobným písmem černě napsaná datace obnovy 1989 a dále je zde rytá signatura místního autora (čitelný je spíše jen nápis „SMEČNO“).

Malované erby nad branou a na bráně do zámku úzce souvisí s erbovní výzdobou na plechových podločkách na fasádách v nádvoří, a rovněž s erby vymalovanými v interiéru blízkého děkanského kostela Nejsvětější Trojice. Vážou se převážně ke členům rodu Martiniců a k rodům s nimi spřízněným. Je pravděpodobné, že jejich obnova v roce 1989 se rovněž týkala i erbů v nádvoří, jak se zdá podle užitého typu barev. V současné době je stav malby vzhledem k podkladovým materiálům lepší než u erbů v nádvoří, avšak restaurátorský zásah je již potřebný a prodlouží životnost těchto děl.

K zamýšlenému restaurování se písemně vyjádřil zástupce Národního památkového ústavu – územního odborného pracoviště středních Čech v Praze dne 14.06.2021 (doručeno: 15.06.2021), č.j. NPÚ-321/42993/2021. Zástupce NPÚ doporučil provedení restaurování za podmínek, které správní orgán uvedl ve výroku tohoto rozhodnutí, s výjimkou podmínky, že během prací bude restaurátorem pořizována průběžná dokumentace pro účel restaurátorské zprávy a podmínky na použité materiály, které se dle požadavku NPÚ mají řídit návrhem v restaurátorském záměru. Tyto podmínky správní orgán nemohl zahrnout do výroku, jelikož se nejedná o požadavek nad rámec obsahu žádosti o závazné stanovisko. Materiály jsou v restaurátorském záměru zmíněny jakožto příklady, avšak jsou z technologického hlediska vyhovující a v případě schválení závazným stanoviskem budou dodrženy. V případě restaurátorské zprávy s fotodokumentací správní orgán určuje pouze předání výtisků zástupcům výkonného orgánu památkové péče a zástupci NPÚ ÚOPSC.

V rámci správního řízení bylo zástupci žadatele umožněno ve stanovené lhůtě podávat své návrhy a připomínky k podkladu pro závazné stanovisko. Zástupce žadatele svého práva nevyužil.

Správní orgán konstatuje, že provedení fotodokumentace před zahájením prací je potřeba k zachycení a uchování podoby, resp. dosavadního vývoje díla před restaurátorským zásahem. K provádění podrobné dokumentace lze ještě dodat, že zdokumentování současného stavu je

zásadní pro restaurátorskou zprávu. Tato zpráva by měla obsahovat nejen postup prací, ale i stav prvku před zásahem restaurátora.

Celkové poškození není možné posoudit na základě předložené žádosti vlastníka, proto správní orgán stanovil podmínky, že je třeba, aby byl restaurátorský průzkum v průběhu restaurování doplňován. Nutné je, aby byly provedeny zkoušky navrhovaných restaurátorských postupů, především čištění, ukázky materiálu a odstínu barev, retušování apod. Některé konkrétní činnosti v průběhu restaurování není možné plně postihnout v rámci závazného stanoviska, a proto bude třeba jejich posouzení v rámci kontrolního dne za účasti zástupců správního orgánu a NPÚ ÚOPŠČ. Doplňování restaurátorského průzkumu by mělo zajistit získání všech dostupných informací z památky, které napomůžou určit nejvhodnější způsob restaurátorských prací. Jestliže průzkum potvrdí lokální novodobé přemalby, které byly provedeny ikonograficky chybně, je žádoucí navrátit erbům heraldicky správný vzhled. Historický popis (*F. Velc: Soupisy památek historických a uměleckých v politickém okrese slánském, 1904*) vykresluje dvojici erbů nad branou totiž tak, že martinický erb drží gryf a šternberský erb drží okřídlený lev. Nyní jsou zde vymalování dva gryfové.

Správní orgán rovněž uvádí, že samotnému restaurování předchází vstupní jednání, na němž mohou restaurátor, vlastník a zástupci památkové péče projednat schválený postup a konkretizovat časový harmonogram prací. Restaurátor celý průběh restaurování dokumentuje, aby posléze mohl v restaurátorské zprávě názorně a srozumitelně sdělit, jakými změnami dílo prošlo.

K podmínce vztahující se na plastické doplnění a barevné retuše správní orgán konstatuje, že stopy stáří jsou patrné na celé bráně, která je navíc prezentována v holém kameni. Zrestaurované erby by proto neměly působit dojmem přílišné novosti, která by ubírala na jejich hodnotě stáří a zároveň by nekorespondovala s podobou brány.

Dále lze konstatovat, že zástupci odboru kultury a památkové péče MěÚ Slaný bude umožněno provádění pravidelného dozoru a zástupci NPÚ ÚOPŠČ odborného dohledu nad průběhem restaurátorských prací, ke kterému ho zmocňuje § 29 odst. 2 g) a § 32 odst. 2 f) g) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Tímto způsobem se lze vyvarovat případných nevhodných zásahů ze strany restaurátora, které by mohly poškodit jak samotnou stavbu s erby, tak městskou památkovou zónu, již spolu s dalšími objekty spoluutváří.

Správní orgán upozorňuje, že restaurátorské práce musí provádět fyzická osoba s platným povolením Ministerstva kultury ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění – restaurování malířských uměleckých nebo umělecko-řemeslných děl.

K oficiálnímu předání restaurovaného předmětu správní orgán podotýká, že slouží k sepsání předávacího protokolu zástupce NPÚ ÚOPŠČ, v němž se mohou všechny zúčastněné strany vyjádřit ke kvalitě provedených prací.

Zpracování závěrečné restaurátorské zprávy o průběhu obnovy a její předání Národnímu památkovému ústavu a odboru kultury a památkové péče Městského úřadu Slaný je žádoucí z toho důvodu, že informace o užitých materiálech a postupech poslouží v budoucnu jak ke kontrole účinnosti zásahu, tak při další péči o památku. Důležitou součástí zprávy je také

fotodokumentace z průběhu prací. Náležitosti restaurátorské zprávy potom stanoví § 10 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb.

Erby nad vstupní branou jsou součástí zámku Smečno, který je kulturní památkou, zapsanou pod rejstř. č. ÚSKP 18157/2–595. Zámek ve Smečně byl před renesanční přestavbou a rozšířením tvrzí, postavenou roku 1460 Bořitou z Martinic na místě staršího vladyckého sídla. Během následujících staletí prošel opakovanými úpravami. Zámek má čtyři křídla kolem obdélného dvora, jež byly původně obklopeny dnes již vysušeným vodním příkopem. Hlavní vstup do nádvoří vede severním křídlem pod vyšší hranolovou věží s arkádou v horní části, ve východním křídle se pak nesymetricky mimo střed tyčí nižší, polygonální věž, obrácená směrem k městu. V přízemí této věže se nachází pozdně gotická zámecká kaple, zvýrazněná na fasádě věže vnějšími opěrnými pilíři. Historicky je zámek spjat především s rodem Martiniců. Martinicům patřil zámek do vymření rodu roku 1789 a nadále pak byl v majetku Clam-Martiniců. V současné době slouží budova zámku potřebám Domova pro osoby se zdravotním postižením – Domova pod Lipami Smečno.

V průběhu správního řízení bylo správním orgánem státní památkové péče postupováno, vzhledem k povinnosti vyplývající z § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v souladu s § 71 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Poučení účastníků

Proti tomuto rozhodnutí je možné podat odvolání k odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje podáním u odboru kultury a památkové péče Městského úřadu Slaný do 15 dnů ode dne oznámení. Odvolání se podává v souladu s § 82 odst. 2, zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, s potřebným počtem stejnopisů. Doručení této zásilky se řídí zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, z něhož mimo jiné vyplývá, že pokud si adresát zásilku nevyzvedne ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, písemnost je považována za doručenou posledním dnem této lhůty.

Ve Slaném dne 26.07.2021

Mgr. Markéta Škrancová
vedoucí odboru kultury
a památkové péče
Městského úřadu Slaný

Příloha

„Restaurátorský záměr. Čtyři erby nad vchodem do Zámku ve Smečně“ ze dne 20.05.2021, který vypracovala akad. mal. a rest. MgA. Magdalena Rafl Bursová

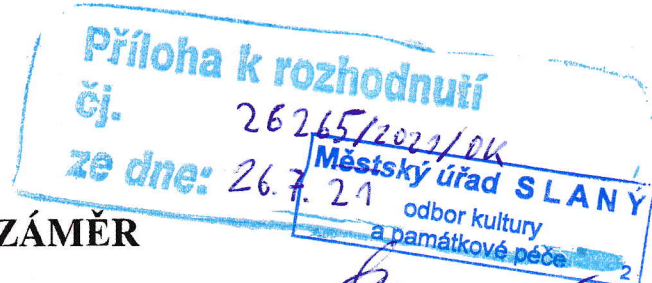
Rozdělovník

Účastníci řízení - doručeno do vlastních rukou

Domov Pod Lipami Smečno, poskytovatel sociálních služeb

Obdrží na vědomí

Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště středních Čech v Praze

RESTAURÁTORSKÝ ZÁMĚR

Čtyři erby nad vchodem do Zámku ve Smečně

- Dílo:** 4 ks erbů na kamenné a štukové podložce nad vchodem Zámku ve Smečně
- Rozměry:** 2 ks erbů na kamenné podložce – 2 x obdélník cca 100cm x 80cm
2 ks erbů na omítce – ležatý ovál 200cm x 95cm a 250cm x 70cm
- Technika:** polychromie na kamenné a štukové podložce
- Termín:** s pracemi je počítáno v roce 2021/22
- Umístění:** Zámek Smečno - Domov Pod Lipami Smečno
- Zadavatel:** Domov Pod Lipami Smečno, p.s.s.; Zámek 1, 273 05 Smečno
Zastupuje: Bc. Petr Šála - ředitel
- Zhotovitel:** MgA. Magdalena Rafl Bursová akad. mal. a rest.
Radimovice 5, 463 44 Sychrov
DIČ: CZ7453122567, IČO: 49109031,
Licence MKČR: č.j. 9958/2001, tel.: 604 339 171

2021

**Záměr pro realizaci restaurování 4ks maleb na kamenné a štukové
podložce nad vstupem do objektu Zámku ve Smečně:**

Tento záměr je zhotoven na žádost Domova Pod Lipami, který sídlí na Zámku ve Smečně. Jedná se zde o historicky hodnotné malby na kamenné a štukové podložce, které jsou umístěny nad vstupem do Zámku ve Smečně.

Jedná se zde o dva polychromované erby na kamenné podložce o přibližných rozměrech 100cm na 80cm. Jsou umístěny v rozích vstupního portálu a jejich červeno okrová barevná vrstva na černém pozadí je značně degradovaná. Také kamenný materiál je degradován, zvláště při krajích díla.

Při horní části portálu a nad ním se nalézají dva štukové polychromované erby ve tvaru ležatého oválu. Jejich rozměry jsou 200cm x 95cm a 250cm na 70cm. Také tyto dva rozměrné erby mají poškozenou malbu i podložku díla.

Všechny čtyři erby je nutné v co nejbližší době restaurovat. Po důkladné fotodokumentaci a stavbě lešení je nutné provést restaurátorský průzkum a doplnit postup restaurování. Lze předpokládat, že po očištění od prachových depozitů bude nutné podložku děl konsolidovat – zpevnit (např. organokřemičitany), injektovat v prasklinách (Ledan, Vapo) a plasticky doplnit v místech defektů. Polychromie by měla být fixována (např. Primal) a doplněna imitativně. Barevná vrstva by měla esteticky a heraldicky odpovídat původní koncepci.

Restaurátorské práce budou probíhat po dobu cca 4 měsíců (za příznivých klimatických podmínek, nejlépe v letních měsících). K celé akci bude vypracována restaurátorská zpráva s fotodokumentací.

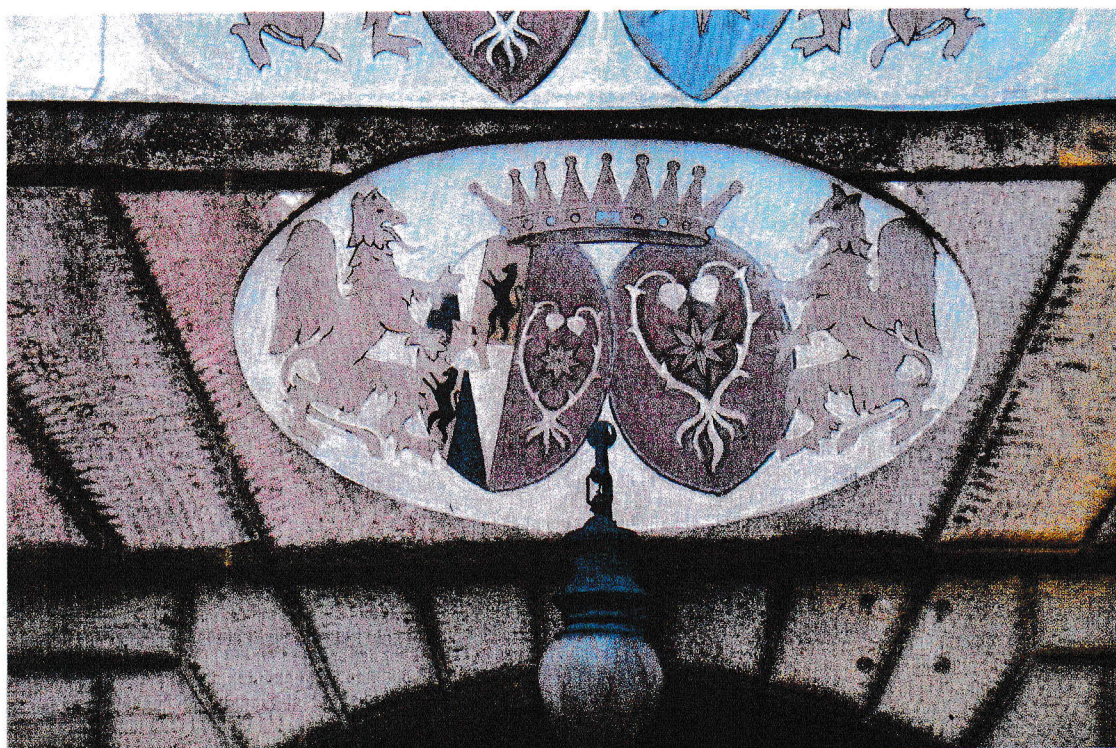
V Radimovicích dne 20.5.2021

MgA. Magdalena Rafl Bursová akad. mal. a rest.

M. R. Bursová

Malované erby nad vstupní bránou Zámku ve Smečně

Malované erby na štku nad vstupní bránou Zámku ve Šmečně

Malované erby na kameni nad vstupní bránou Zámku ve Smečně

